

Романовський В.А.

студент,

*Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого*

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

Сучасний ринок фінансових послуг в Україні перебуває на стадії, коли тривають процеси формування та удосконалення економічної системи держави. Незважаючи на маленькі кроки з реформування ринку фінансових послуг на законодавчому рівні, залишається велика кількість проблем, що потребують вирішення. Головною проблемою сьогодення у цій сфері є втрата довіри споживачів фінансових послуг та викликане цим падіння головних індикаторів розвитку небанківського сектору ринку фінансових послуг [1, с. 57].

Ринок фінансових послуг є складовою фінансової політики держави. Ринок фінансових послуг є суто економічною категорією, діяльність якої спрямована на задоволення потреб споживачів. Такі економічні відносини виникають між різноманітними суб'єктами, що характеризує даний ринок як багатофункціональну економічну систему.

Держава бере активну участь у розвитку економічних відносин на ринку фінансових послуг. Державне регулювання ринків фінансових послуг полягає у здійсненні державою комплексу заходів, спрямованих на регулювання та нагляд за ринками фінансових послуг для захисту інтересів споживачів фінансових послуг та запобігання кризовим явищам. Це підтверджується розгалуженою нормативно-правовою базою, створенням спеціалізованих фінансових органів контролю, ратифікацією багатьох міжнародних актів, участь у всесвітніх та регіональних організаціях тощо.

Діяльність на ринку фінансових послуг регулюється як національним законодавством, так і міжнародно-правовими актами. Щодо внутрішнього законодавства, то це Закони України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері

господарської діяльності» тощо; підзаконні нормативно-правові акти, серед яких Указ Президента України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг» та багато інших.

Відповідно до п. 6 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», **ринки фінансових послуг** – це сфера діяльності учасників ринків фінансових послуг з метою надання та споживання певних фінансових послуг. До ринків фінансових послуг належать професійні послуги на ринках банківських послуг, страхових послуг, інвестиційних послуг, операцій з цінними паперами та інших видах ринків, що забезпечують обіг фінансових активів [2].

Державне регулювання ринків фінансових послуг в Україні здійснюється у таких формах:

- 1) ведення державних реєстрів фінансових установ і реєстрів осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, та ліцензування діяльності з надання фінансових послуг;
- 2) нормативно-правове регулювання діяльності фінансових установ;
- 3) нагляд за діяльністю учасників ринків фінансових послуг (за виключенням споживачів фінансових послуг);
- 4) застосування уповноваженими державними органами заходів впливу тощо.

Еш С.М. вважає, що ринок фінансових послуг являється особливою сферою взаємовідносин державних органів і фінансових учасників ринку фінансових послуг для задоволення фінансових потреб та формування пропозиції фінансово-економічних послуг на державному рівні або у світовій інтеграції країн [3, с. 127].

На ринку фінансових послуг здійснюються такі види фінансових послуг: випуск платіжних документів, платіжних карток, дорожніх чеків та/або їх обслуговування, кліринг, інші форми забезпечення розрахунків; довірче управління фінансовими активами; торгівля валютними цінностями; залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення; фінансовий лізинг; надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового

кредиту; надання гарантій та поручительств; переказ коштів; послуги у сфері страхування та у системі накопичувального пенсійного забезпечення; професійна діяльність на ринку цінних паперів, що підлягає ліцензуванню; факторинг; адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах; управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю відповідно до Закону України «Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю»; операції з іпотечними активами з метою емісії іпотечних цінних паперів; банківські та інші фінансові послуги, що надаються відповідно до Закону України «Про банки і банківську діяльність».

Ринок фінансових послуг є одним із механізмів, що забезпечує стабільність економіки країни, оскільки розподіл фінансових ресурсів на ньому повинен відбуватися на конкурентній основі. Отже, регулювання функціонування ринку фінансових послуг наразі є важливим напрямком діяльності держави.

Список використаних джерел:

1. Гармашова Ю.О. Особливості регулювання ринку фінансових послуг в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент*. 2015. Випуск 14. С. 57.

2. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12 липня 2001 р. № 2664-III. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>

3. Еш С.М. Ринок фінансових послуг : конспект лекцій [для студентів спеціальності «Фінанси» денної та заочної форм навчання]. Київ : НУХТ, 2008. 127 с.